

Saulėta, dieną 40°, naktį 30°
Saulė teka 7:00, leidžiasi 4:20

VOL. LXI

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
Price ...

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, gruodžio-December 4 d., 1974 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Kaina 15c

285

SUTARTA STRATEGINIŲ GINKLŲ LYGYBĖ

ATSTOVŲ RŪMŲ DEMOKRATAI MAŽINA WILBUR MILLS KOMITETO ĮTAKĄ

WASHINGTONAS. — Naujas kongresas, gavęs visą eilę jaunų, liberalinių pažiūrų, pradėjo vidines reformas, kurios pakeis Atstovų Rūmų įtakos centrą ir vadovybės kryptį. Atstovų Rūmų demokratai išrinko nauju pirmininku liberalą Philip Burton iš Kalifornijos. Dar didesnis pakeitimas padarytas, kai demokratų dauguma nutarė atimti iš "Ways and Means" komiteto teisę skirstyti demokratų įvairius kongreso komitetus. Šią teisę komitetas turėjo nuo 1911 metų. Tas autoritetas padarė komiteto pirmininką Wilbur Mills įtakingiausiu kongreso nariu, nes jis savo draugus paskirdavo į "gerus" komitetus, o tuos, kurie jo sumanymų neremdavo — nepaskirdavo niekur.

Dabar Atstovų Rūmų demokratai nubalsavo slaptame balsavime 146—122 balsais atiduoti skirstymą į komitetus partijos "Steering and Policy" komitetui. Šis komitetas, kurio 25 narius parenka rūmų pirmininkas Carl Albert iš Oklahomos, buvo įsteigtas prieš 2 metus. Komiteto nariai yra daugiau linkę į reformas, negu seniai "Ways and Means" komitete.

Negana to, kad Mills komiteto įtaka sumažinta, kongreso demokratai bando padidinti jo narių skaičių iki 37 iš dabartinių 25 narių. Tuo bus atmiestas konservatyviai nusiteikusių komitetas naujais balsais.

Neabejojama, kad W. Mills pralaimėjimas demokratų tarpe buvo pagreitinantis ir spaudos istorijai apie jo santykius su Fanne Foxe — egzotiška šokėja, kuri scenoje nuoga šoka ir kurios karijera labai pašoko aukštyn po jos nuotykių su kongresmanu Mills. Mažai žinoma, 38 metų šokėja staiga tapo žvaigždė. Daugelis kongreso narių kritikuoja Mills, o jo rajono laikraštis net siūlo jam pasitraukti iš kongreso pareigų, kurioms jis buvo neseniai perrinktas ir imtis teatrinio darbo, jei tas darbas taip jam patinka.

Kosmonautų repeticija

MASKVA. — Sovietų žinių agentūra Tassas paskelbė, kad šių dienų sovietų erdvės kelionė yra pasirodymas bendrai erdvės kelionei su Amerikos astronautais. Šiai repeticijai parinkti patatyrę kosmonautai: pulkininkas Anatolijus Filipčenko, 46 m., vadovavo "Sojuz 7" skridimui 1969 m. spalio mėn. Jo inžinierius yra civilis Nikolai Rukavišnikov, 42 m., skridęs su "Sojuz 10" 1971 m. balandžio mėn.

Skridimo uždavinys išbandyti naują laivų susijungimo mechanizmą ir naują erdvėlaivio deguonies mišinį. Sovietų ir Amerikos erdvėlaiviuose buvo naudojamas nevenodas "oras". Sovietų laivuose spaudimas būdavo 14.7 svarų į kvadratinį colį, kada amerikiečių vidaus spaudimas buvo 5 sv. į colį. Sovietai savo kabinose sumažino spaudimą, kad Amerikos ir Sovietų Sąjungos erdvėlaiviams susitikus, būtų suprantintas perėjimas iš vieno laivo į kitą.

NEW YORKAS. — Naujas General Motors korporacijos pirmininkas Thomas Murphy pasakė spaudos konferencijoje, kad jo korporacija pritarė gazolino mokesčių pakėlimui, jei tokį pakėlimą vyriausybė paskelbtų, kovodama prieš dideles naftos kainas.

IS VISO PASAULIO

VARŠUVA. — Lenkijos katalikų kardinolas Stefan Wyszyński savo ganytojiškam laiške kritikavo vyriausybę, kuri įsakė nugriauti Beatus Ladislaw bažnyčią Varšuvoje. Ji pastatyta prieš 75 metus. Jos vietoje valdžia nutarė statyti valstybinio banko rūmus. Kardinolas prašė tikinčiųjų melstis už tuos, kurie varžo tikinčiųjų teises.

MASKVA. — Sovietų karo laivyno du naikintuvai ir povandeninis laivas keturioms dienoms sustojo Maroko Casablancos uoste.

BOSTONAS. — Perrinktas į Atstovų Rūmus kongresmanas Wilbur Mills, atvyko į Bostoną ir lankėsi teatre, kur šoka jo draugė, Fanne Foxe, argentinietė Anabela Batistela. Mills svyravęs ant kojų, kai jį pamatė reporteriai. Jis sakė, kad tai nauvaistu, kuriuos jis imas širdžiai stiprinti. Atstovas Mills pasirodė ant scenos su 38 metų "stripere" Batistela.

PORT AU PRINCE. — Haiti skelbia suradusi savo teritorijoje didelių vario klodus.

ADDIS ABABA. — Etiopijoje prasidėjo chaosas, kurį pranašavo vakarų diplomatai. Naktimis gatvės girdisi šūviai ir sprogimai. Viename sostinės viešbutyje bombos sprogdymas sužiedė 17 žmonių, keturi žuvo. Karinė taryba kaltina dėl bombų pašalintus iš valdžios aristokratus ir jų šalininkus.

WASHINGTONAS. — Watergate byla bus bandoma užbaigti iki Kaledų, pasakė teisėjas Sirica. Iš to pareiškimo daroma išvada, kad jis bandys bylą baigti be buv. prezidento Nixono, kuris, daktarų liudijimu, negalės atvykti į teisimą prieš vasario 16 d.

HONG KONGAS. — Šios kolonijos valdžia sugrąžino Kinijai dar 12 nelegalių imigrantų, jų tarpe 2 moteris. Pabėgėlių amžius buvo tarp 18 ir 33 metų.

NEW YORKAS. — Pirmadienį trys JAV cukraus rafinerijos paskelbė pirmą kainų sumažinimą per 20 mėnesių. Svaras cukraus kainuos 5 c. mažiau.

FRANKFURTAS. — Krikščionių demokratų partijos Vokietijoje išdėstė vos išvengė mirties, kai ji nepažįstamas vyras puolė revoliuieri paleisdamas tris šūvius. Walter Kiep buvo gavęs kelis grasinimus iš "Raudonosios Armijos", kaip pasivadinsi vokiečių anarchistų grupė.

LONDONAS. — Britų policija suėmė 14 airių, įtariamų bombų mėtymu. Trys ariai prievarta išsiunčiami į Airiją. Policija tikrina pėsčius gatvėse, jei jie neša ryšulius ar paketus. Prasidėjo griežta kova su airių teroro veiksmams.

Izraelio policijos valdininkai rytinėje Jeruzalėje malšina arabų jaunimą, reikalaujantį nepriklausomos Palestinos.

Sovietai duos Egiptui reaktorių

LONDONAS. — Sovietų Sąjunga sutiko pristatyti Egiptui branduolinią reaktorių, 460,000 kilovatų stiprumo. Anglų kalba leidžiamas sovietų žurnalas Soviet Weekly rašo, kad reaktoriaus statybos darbai prasidės ateinančiais metais.

Buvęs prezidentas Nixonas buvo pažadėjęs Egiptui atominį reaktorių, tačiau apie jį daugiau nieko nesigirdi, nes nepavyko susitarti dėl inspekcijos ir priežiūros sąlygų. Sovietų žurnalas niekas nesako apie Egipto reaktoriaus kontrolę, kad reaktoriaus negamintų bomboms reikalingu medžiagą.

Jeruzalėje Izraelio prezidentas Katzir pareiškė, kad Izraelis sugebėtų pasigaminti atominį bombų ir, jei jų reikės, Izraelis jas gamins. Pirmą kartą Izraelio vyriausybės pareiškimas viešai pareiškė, kad Izraelis galėtų pastatyti atominę bombą. Prezidentas Katzir tikriausiai žino, ką jis kalba, nes jis pats yra fizikas, trejis metus vadovavęs Izraelio kariuomenės tyrimų laboratorijai.

Jei reikės, pasakė Katzir, Izraelis ginsis visais galimais būdais. Kiek žinoma, Izraelis jau seniai turi du reaktorius. Vienas jų jau nuo 1966 metų gali gaminti plutoną, reikalingą bombų medžiagai.

JAV kareivių streikas dėl plaukų

BERLYNAS. — Amerikos armijos V. Vokietijoje vadovybė nubaudė baudomis kareivius V. Berlyne, kurie pradėjo "streikuoti" nepatenkinti įsakymu sutvarkyti savo per ilgus plaukus ir barzdas. Du kareiviai bus teisiami karo lauko teisme, kiti 20 bus nubausti pinigėmis baudomis, laipsnio sumažinimu ir drausmės bausmėmis.

Visi susireikavę kareiviai, balti ir juodi, yra iš 94-to artilerijos bataliono, C baterijos.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ JAV išdo sekretorius William Simon vakar pranešė, kad išdas parduos 12 turimų atsargų 2 milijonus uncijų aukso. Tuo norima sumažinti paklausą ir spekuliaciją aukso.

♦ Sekretorius Kissingeris pareiškė senato finansų komitetui neturintis iš Maskvos tikslų skaičių, kiek sovietai mano išleisti emigrantų per metus. Jis tikis, kad sovietų vadai nedarys klūčių norintiems išvažiuoti.

♦ Izraelio žiniomis, Saudi Arabijoje vyksta varžybos, kas užims karaliaus Faisalo sostą. Karalius, 68 metų, kasdien silpnėja fizine ir protine prasme, o jo šeimos nariai gali sukelti kraštutinę chaosą. Pats karalius sostą noris palikti Amirui Khalid Ibn Abd Alazizui.

♦ Ginklų Kontrolės sąjungos apskaičiavimu, pasaulis išleidžia ginklams per metus 240 milijonų dol., iš tos sumos apie 50 bil. išeina branduoliniams ginklams. Jei pasaulio valstybės kooperuotų ir ginklams išleistų tik 16 bil. dol., tai per trumpą laiką būtų galima panaikinti nerastiną gumą, įvesti pasaulinį šeimų planavimo planą, būtų galima surasti gydymą nepagydomoms ligoms, nebūtų badaujančių ir būtų galima pakelti atsilikusių šalių maisto gamybą.

♦ Ponia Shirley Black, buvusi Shirley Teple, atvyko į Ganą pradėti ambasadorės pareigų.

♦ Lockheed Aircraft Corp. atidengė, kad turtingi arabų interesai pasiūlė pirkti šios korporacijos akcijų už 100 mil. dol., tačiau bendrovė, kuri gamina Amerikos gynybai lėktuvus ir erdvės tyrimų laivus, arabų pasiūlymą atmetė.

♦ Saudi Arabijos naftos ministras šeikas Jamani pasakė Libane, kad dar šiais metais visos užsienio naftos bendrovės bus nacionalizuotos 100%. Šiuo metu bendrovės dar turi 40% bendrovių akcijų.

NASSAU. — Bahamas tapo 10 Vakarų hemisferos valstybe pripažinusia Kubos komunistinę valdžią.

Italijos valdžia pristatė programą

ROMA. — Naujo Italijos premjero Aldo Moro programa, kurią jis pristatė parlamentui dviejų valandų kalboje, susidėjo daugiausia iš ekonominių planų: kova su infliacija, eksporto didinimas, importų mažinimas, susivarymas, unių susivaldymas ir pan. Šią savaitę po trumpų debatų parlamentas turės pareikšti Moro vyriausybei pasiteikimą. Laukiama, kad vyriausybė bus patvirtinta.

Italijos sunkumai, prasidėję jau prieš naftos kainų pakėlimą, žymiai pablogėjo, kai paaiškėjo, kad šiais metais Italija už naftą turės sumokėti 7 bil. dol.

Po 51 dienos be pastovios vyriausybės Italija laukia padėties pagerėjimo. Premjeras Moro trumpai palietė savo kalboje ir komunistų partijos reikalavimą įeiti į vyriausybę. Jis atsisakė svarstyti šį reikalavimą, nes skirtumai tarp demokratinę partijų ir komunistų yra nesuderinami.

New Yorko Filharmonijos dirigentas Leonard Bernstein lankėsi Kinijoje. Jis pasakė kiniečiams, kad negalima visos vakarų kompozitorių muzikos laikyti bloga vien dėl to, kad ji buvo parašyta buržuazinės valstybės.

PREZ. FORDO SPAUDOS KONFERENCIJA

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas pirmadienio spaudos konferencijoje paskelbė apie susitarimą su Brežnevu apriboti strateginius ginklus. Iš jo pareiškimų paaiškėjo, kad Amerika sutiko su "visiška lygybe" ginklų srityje. Abi valstybės galės turėti arsenalą iš 2,400 raketų ar bombonešių. Į tą skaičių įeina tolimų distancijų žemės raketos, povandeninių laivų raketos ar tolimų distancijų lėktuvai. Daugiagalvių užtaisų kiekviena pusė gali turėti tik 1,420-čiai raketų. Jas galima irgi paskirstyti tarp žemės ir jūros raketų.

Kai kurie kongreso nariai kritikuoja prezidentą, kad sutarti skaičiai yra per dideli. Jie nerodo jokio "nusiginklavimo", priešingai, sovietai iki šiol neturi nė vienos daugiagalvių užtaisų ginkluotos raketos, nors jos jau bandomos. Sutartis reiškia, kad sovietai per ateinančius metus galės statyti ir apginkluoti naujais užtaisais visas leistas 1,320 raketų. Amerika kol kas tokių raketų turi apie 700. Jai irgi teks pasivyti nustatytą ribą. Reiškia, išlaidos ginklams nemažės.

Prezidentas į tuos priekaištus atsakė, kad išlaidos dar padidėtų ir lektynės būtų dar didesnės, jei susitarimo nebūtų. Tuo atveju naujos raketos būtų statomos dar didesniu tempu, be jokių ribų.

Brežnevas Vladivostoke jau nebekėlė užsienio bazių bei Amerikos sąjungininkų turimų raketų skaičiaus klausimo. Anksčiau panašiose derybose sovietai reikalavo, kad į Amerikos turimų raketų skaičių būtų įskaičiuotos ir britų bei prancūzų strateginės raketos. Sekmadienį pasirodęs straipsnis Krasnaja Zvezda laikraštyje kalba apie karinių bazių užsienioose nešama taikiai pavojų. Diplomatiniai stebėtojai mano, kad sovietų kariuomenės laikraštis šiuo straipsniu atsargiai išreiškia nepatenkinimą dėl Brežnevo nuolaidų Vladivostoke.

Washingtono korespondentai kalba apie buvusį ginčą Nacionalinėje Saugumo Taryboje. Gynybos sekretorius Schlesingeris nesutikęs su Kissingerio planu siūlytu derybose su Maskva. Tačiau Kissingeris gavęs netikėtą paramą iš Jungtinio Kariuomenės štabo, kurio vadai norėję aukštesnės raketų ribos, kad galėtų praveisti sudarytus ginklų modernizavimo planus. Kol amerikiečiai iš 700 daugiagalvių raketų pasieks nustatytą ribą — 1,320 raketų jų užtaisų kokybė bus žymiai pagerinta.

Antrą dalį savo spaudos konferencijos prezidentas skyrė ekonominiams klausimams. Amerikai gresia trigubi sunkumai, kalbėjo prezidentas, — infliacija, nedarbas ir energijos krizė, tačiau didžiausias pavojus yra aliamas, baimė dėl Amerikos ekonomikos sveikatos ir stiprybės. Jis pakartojo prezidento Rooseveltto žodžius: "Vienintelis, ko mes turime bijoti, yra — pačios baimės".

Prezidentas ragino kongresą prieš šventes patvirtinti biudžeto apkarpymus, paramą bedarbiams, prekybos įstatymą ir mokesčių įstatymus. Tie keturi įstatymai neturi būti vilkinami iki kovo ar balandžio mėnesio, pasakė prezidentas. Jis įspėjo, kad kongresas elgtųsi neatsakingai, jei sakykime, patvirtintų bedarbių pašalpos įstatymą, tačiau nepalietų mokesčių, nes pašalpos padidinti ar pratęsti reikės naujų lėšų, taigi ir — naujų mokesčių.

Prezidentas Fordas nuramino

Prancūzų kareiviai nepatenkinti

PARYŽIUS. — Prancūzijos kariuomenės štabo viršininkas gen. Alain de Boissieu, kaip praneša Le Monde laikraštis, atskiru raportu įspėjo gynybos ministrą, kad jei nebus pagerintos kareivių ir karininkų algos bei gyvenimo sąlygos, prancūzų kariuomenėje gali įvykti sukilimas.

Gen. Boissieu yra mirusio prezidento de Gaulle žentas. Jis nurodė ministeriui, kad prancūzas kareivis per mėnesį gauna 6 dol. algos, nepasitenkinimas tarp 330,000 kareivių esąs labai gilus. Su laivynu ir aviacija Prancūzija turi 585,000 kareivių. Jie neturi ką veikti, viešpataujanti žema moralė ir nuobodulys. Paryžiaus šūkiai išvežę strieko metu kareiviai turėjo rinkti šūkišles. Jie valo Prancūzijos pakraščius, kai jūroje išsiliėja alyva ir užtersia paplūdimys.

Prancūzijos gynybos ministras Jacques Soufflet neseniai pasakė, kad kariuomenei skiriamos lėšos sudaro tik 3% viso gamybinio produkto. Mažos algos netrukia geresnių vyrų į karinę tarnybą ir tuo pačiu menkėja kariuomenės kokybė.

Organizuoja UNESCO boikotą

NEW YORKAS. — Unesco elgesys su Izraeliu, jo pradėjimas politikuoti, padarė blogą įspūdį visai eilei vyriausybių. Popiežius Paulius praėjusį šeštadienį ragino UNESCO delegatus sugrąžinti tai agentūrai visuotinio ir taikos charakterį. Agentūra turi rūpintis švietimu, kultūra ir mokslu, tačiau arabų ir komunistų atstovų vadovaujama agentūros konferencija priėmė praėjusią savaitę tris prieš Izraelį nukreiptas rezolucijas.

Sen. Clifford Case jau pasiūlė senate papildymą, kuris sustabdytų Amerikos įnašus UNESCO agentūrai, kuri iš Amerikos gauna 25% savo lėšų. Europoje prasidėjo mokslininkų, rašytojų, intelektualų sąjūdis, reikalaujantis boikotuoti agentūrą. Libano laikraščiai rašo, kad, jei Europa ims UNESCO boikotuoti, arabų naftos valstybės sudės agentūros biudžetui lėšas.

LIMA. — Atentatas prieš Peru premjerą Mercado Jarrin nepavyko, tačiau du su juo buvę asmenys, žuvininkystės ministras ir generolas buvo sužeisti, pasikesintojai pabėgo.

amerikiečius, kad gazolino at-sargos šiandien yra didesnės, negu buvo pernai tuo pačiu laiku, ir gazolino racionavimo jis nenumatęs. Greičiausiai neteks pakelti ir gazolino mokesčių, ko nenori 81% amerikiečių.

La'mingoji Los Angeles jūrų skautų diena

GAVO DOVANŲ OLIMPINĘ JACHTĄ

Padovanojo Mrs. E. Burns. Jachta pakrikštyta VAIVA II vardu

Lietuvių skautų Ramiojo Vandenyno rajono sueiga lapkričio 3 d. buvo atšvęsta nepaprastai iškilmingai ir džiaugsmingai, nes, be metinės sueigos, kurios metu, kaip paprastai būna įsakymai, pakėlimai ir t. t., šį kartą buvo didelis įvykis Los Angeles jūros skautams, kurie pakrikštijo savo nuosavą buriavimo laivą „Vaiva II“.

Oficialiai ant laivo pasiliks amerikoniškas „Al Out“, nes šį laivą padovanojusi p. E. Burns prašė, dėl sentimentinių prisiminimų savo mirusiam vyrui, vardo nekeisti.

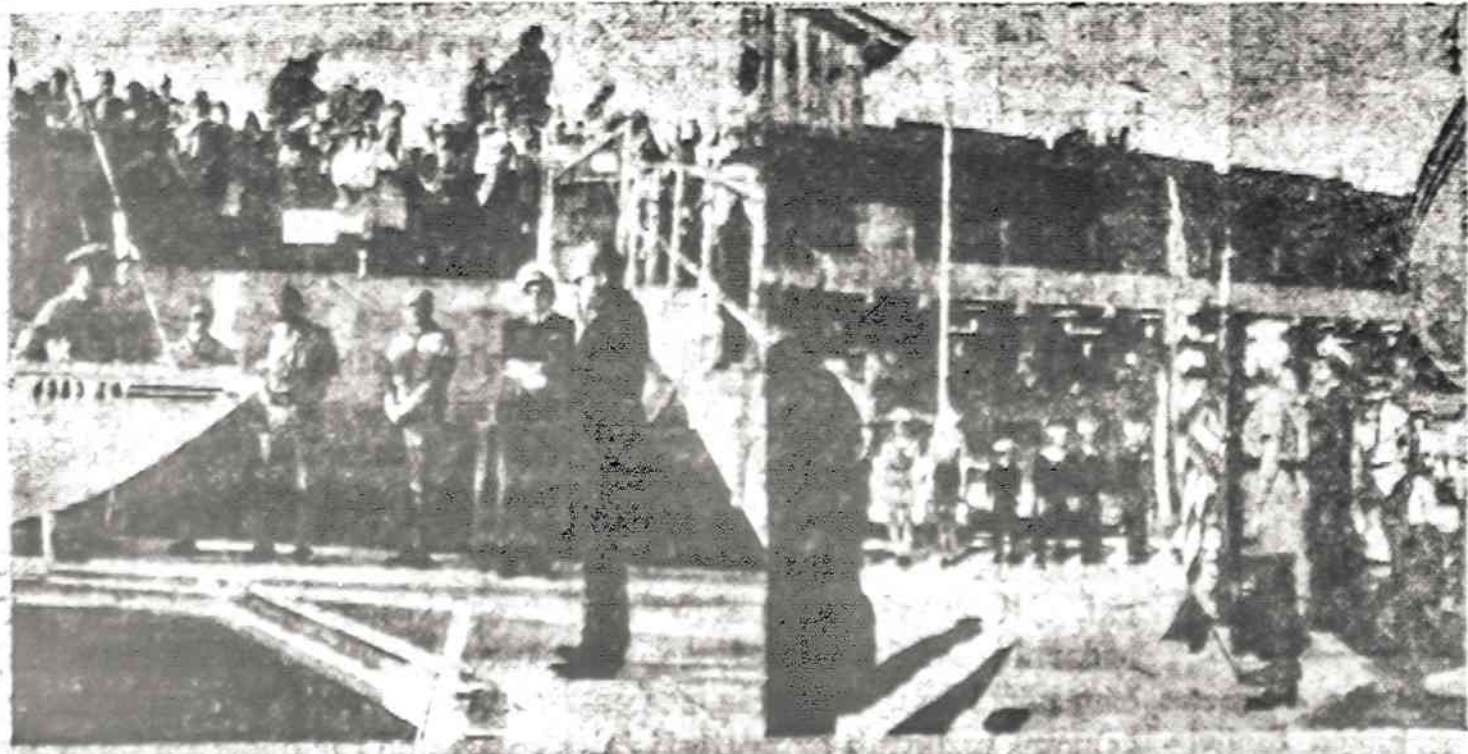
Kun. dr. A. Olšauskui pašventinus laivą, krikšto motina Mrs. E. Burns, meistriškai atliko tradicinį šampano krikštą. Krikšto tėvas Mr. H. Hine, kuris per vienuolika mėnesių mokė mūsų jūrų skautus buriavimo, prižiūrėjo laivą ir tuo pačiu dalyvavo savo patyrimu. Antrieji krikšto tėvai — D. Gudauskaitė ir G. Šakys. Po visų apeigų, privačiame jachtklube buvo surengti pietūs, kuriuose dalyvavo per 140 lietuvių. Pietų metu, kur buvo labai mažai kalbų, Mrs. Burns ir Mr. Hine už jų didelius nuopelnus lietuvių jūrų skautams buvo įteikti gintariniai papuošalai.

Nors laivas nėra didelis, tik 27 pėdų, bet jo vardas yra gerai žinomas buriuotojų eilėse: 1972 metais laimėjo Amerikos taurę, Pietinės Kalifornijos taurę ir Vakarų pakrantės taurę. Pasaulinėje Lamanšo regatoje iš 500 laivų atplaukė 17-tas. Laivas pastatytas pagal norvegų Lang brėžinius, šio tipo laivų Amerikoje yra tik 600, o visam pasaulyje tik 2,000, tai yra tikra oficiali olimpinė jachta, kuri nuo dabar Liet. jūrų skautų vardu bus užregistruota pasaulinėje soling organizacijoje, kurios pirmininkas yra Danijos karalius.

Šias visas krikšto apeigas ir pačią iškilmingą sueigą filmavo P. Jasiukonis lietuviškam archyviui.

Vienas amerikietis, stebėdamas mūsų jaunimą, sueigą ir iškilmes, susižavėjęs mūsų tradicijom ir meile jūrai, pasiūlė atiduoti savo laivą. Reik tikėtis, kad jūrų skautai šią dovaną priims ir atras kelių lėšų sukleimui tiems laivams išlaikyti, nes visiems aišku, kad laivo išlaikymas, jau neskaitant nuosavo darbo valymui, dažymui ir t. t. gana brangokai kainuoja.

Ta „Vaiva II“ nėra pramoginis laivelis, keliams skautams sekmeniais paplaukinėti, bet proga, sudarius gerą ir įgudusią įgulą, dalyvauti tarptautinėse regatose. Jei Burns šeima tai sugebėjo, nei kiek neprastėsis ir mūsų jaunimas, tik reikia šiek tiek laiko ir įgudimo.

VAIVA II, LOS ANGELES JŪRŲ SKAUTŲ GAUTOJI DOVANINĖ JACHTA, šventinama lapkričio 3 d. Los Angeles buriavimų prieplaukoje. L. Kan'o nuotr.

Jūrų skautai ateinančių metų sausio 25 d. šv. Kazimiero parapijos salėje ruošia tradicinį metinį pokylį, kurio pelnas eis būrimui savo mirusiam vyrui, vardu nekeisti.

PALYDĖJOME ŽIVILĘ PAS ANDRIŲ MARKULĮ

Sukūrė lietuvišką šeimą

„Nerijos“ jūrų skautų tunto gintarės, lapkričio 10 d. ryte, Jaunimo centre suruošė jaukų „mergrytį“ gintarei ps. Živilėi Kristinai Karaliūnaitėi, kuri lapkričio 29 jau susituokė su Lietuvos tunto jaunučiu vadovu ir veikliu akademiku ps. Andriumi Vaidotu Markuliu. Jų jungtuves Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijos bažnyčioje palaimino abiejų tuntų kapelionas s. kun. Algimantas Kezys.

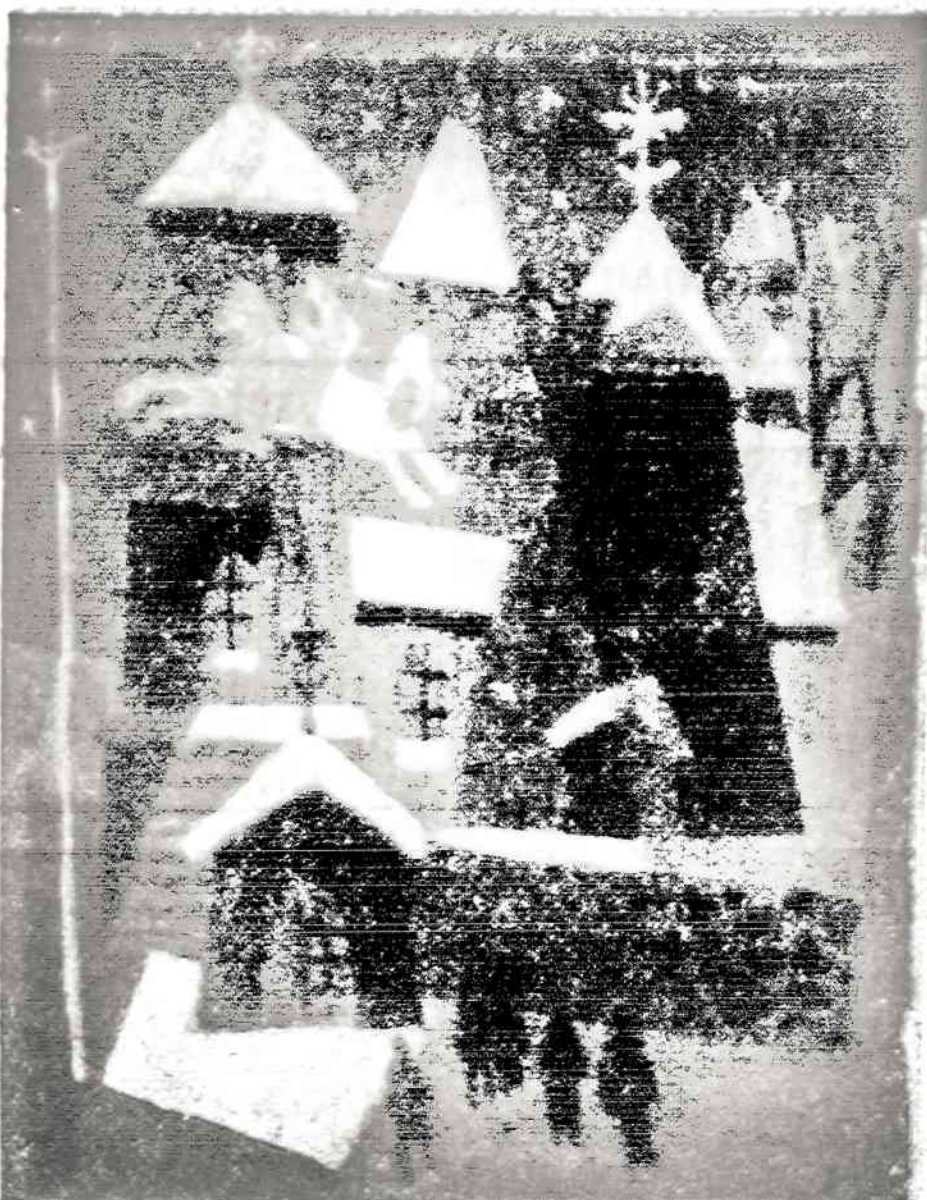
Sesė Živilė į mairėias išleisti susirinko visų trijų įgulų gintarės ir kandidatės. Dalyvavo taip pat Živilės ir Andriaus mamytės. Mergrytį labai įdomiai pravedė gintarės Jūra Jakaitienė ir Gražina Vindašiūtė.

Susirinkusios sesės buvo supažindintos su lietuviškais vestuviniiais papročiais. Jaunesnės sesės supynė Živilės šviesiasias kasas ir papuošė žalių rūtų vainiku, o vyresniosios, jau patyrusios šeimininkės, suruošė būsimajai nuotakai sunkius egzaminus, norėdamos patirti, ar jaunoji pasiruošusi jos laukiančioms nelengvoms pareigoms. Iš liejamo vaško ir sudeginto popieriaus pelenų sesės bandė spėti živilės ateitį ir, linkėdamos laimės, tunto ir įgulų vardu įteikė gražių tautiniais motyvais papuoštų dovanų. Greit ir jaučiai pradėjo dvi valandos, visoms dainuojant ir vaišinantis kava ir pyragaičiais.

Živilė buvo giliai sujaudinta ir laiminga šiuo sesių jai suroštu netikėtumu ir dėkinga už gražias dovanas. Spausdama prie krūtinės gražią lietuvišką lino staltiesę, Živilė nuoširdžiai pareiškė: „Mano gyvenimas bus tikrai lietuviškas“.

Mes neabejodamos tuo tikime ir savo jaunajai sesei, į vedybinio gyvenimo jūrą išplaukiančiai, linkime „Gero vėjo“!

Gintarė

IŠ ŠIEMETINIŲ VYDŪNO JAUNIMO FONDO IŠLEISTŲJŲ KALEDINIŲ ATVIRUKŲ

dail. V. K. Jonyno piešinys (originalas — spalvotas)

RUDENS LAPAI SUVILIOJO DETROITĄ

Žaidynės bičiulių Vasiulių sodyboje

Detroito „Gabiljos“ ir „Baltijos“ tuntų skautai ir skautės, sekmadienį, spalio 27 d., išėjo iš bažnyčios skubėjo į p. Vasiulių sodybą. Greitkeliu puošė skautų automobiliai su lietuviškais vyčiukais.

Pasiekę sodybą, visi skubėjo lipiti iš mašinų. Skautai vyčiai, pasidalinę skautus komandomis, bėgo į laukus pasimankštinti, pažaisti futbolą: sesės aikštėje tarp eglaičių gyvai žaidė tinklinį. Paukštytės ir vilkiukai stebėjo abejas rungtynes, apžiūrėjo sodybą ir žaidė rudens turtu — auksiniais lapais.

Po žaidynių, išalkęs jaunimas gardžiovosi p. Matvėkų keliaujančioje virtuvėje dešrelėmis, kurios čia buvo skanios net ir tiems, kurie jų namuose nemėgsta.

Prasidėjo skautiški žaidimai. Vyr. skautės ir skautai vyčiai išėjo į laukus ir mišką, palikdami kelią ženklus. Skautai ir skautės, vilkiukai ir paukštytės, juos radę, turėjo atlikti reikalaujamus uždavinius. Vieni turėjo išmatuoti kelis medžius, surišti mazgus, suteikti pirmąją pagalbą ir pan. Reikėjo rasti fazano plunksną, gilę, kankorėžį... Rastį šiaurę ir rytus, slinkti žemę, bėgti per žolę, lipiti į medžius, žinoti Morzę ir įstatus.

Pasibaigus šiam žaidimui, vyko tarptautinės estafetės. Ūkyje buvo puikų vietą lenktynėms — tarp berželiais ir pušaitėmis apsodintų laukų buvo du lygiagrečiai takeliai. Skautų tuntas pasirodė greitesnis. Dabar sesės moko paukštytes, kaip sklandžiai perduoti estafetinę lazdele, nes, atrodo, čia ir buvo visa sesių nesėkmės priežastis.

Po rungtynių, paukštytės ir vilkiukai, pasislėpę vieni nuo kitų tarp tėvelių automobilių, ruošėsi lauko pasirodymams. Po kiek laiko, išlindo iš savo slėptuvių išsidažę ir „pasipuošę“. Vilkiukai apsirengė, kaip gražios pa-

VEIDAI IR DARBAI

★ Vyriausias Skautininkas su Pavaduotoju viešėjo Chicagoje.

Lapkričio 16-17 Chicagoje, Lituanicos tunto 25 metų sukakties šventės proga, lankėsi LS Brolijos vyriausias skautininkas v. s. Petras Molis, VS pavaduotojas v. s. Česlovas Kiliulis ir pirmųjų Chicagoje lietuvių skautų vienetų stegėjas v. s. Liūtas Grinius. Šeštadienį, lapkr. 16 d. vakare svečiai dalyvavo Chicago skautininkų-kių Ramovės vakaronėje, Lituanicos tunto nuotraukų parodos atidaryme ir iškilmingame tunto vadovybės posėdyje. Sekmadienį svečiai apsilankė į Lituanicos tunto iškilmingą sueigą. Vėliau, kiek laikas ir galimybės leido, susitiko ir įvairiais reikalais pasikalbėjo su eile skautininkų ir vadovų.

★ Lituanicos tunto 25 m. istorija vaizduose, Chicagoje Lituanicos tunto 25 metų sukakties proga, Jaunimo centro mažojoje salėje vyko dvi dienas trukusi tunto veiklos įvykių nuotraukų paroda.

Parodą lapkričio 1 d. vakare, dalyvaujant gausiam svečių būriui, atidarė tuntininkas s. Sigitas Miknaitis. Parodą aplankė keli šimtai asmenų. V. s. Jonas Paronis rūpinosi nuotraukų surinkimu ir parodos vedimu, s. Gintaras Plačas atliko nuotraukų perfotografavimą, padidinimą ir kitus techniškus paruošimus. Gaila, kad ši įdomi paroda taip trumpai truko.

★ Atlanto Rajonas jau ruošiasi 1975 metams. Vyresniųjų skautų, sk. vyčių, gintarių ir j. budžių saskrydis įvyks 1975 m. Memorial Day savaitgalį, New Yorko apylinkėse. Tiksliai vieta ir programa bus paskelbti vėliau.

nelės, o kelios paukštytės vaizdavo vyrus. Skautės ir skautai, kraudami laužą, sugalvojo po kelis pasirodymus.

Sutemus, visi susėdome ant minkštų rudens lapų. Mus šildė maloni laužo liepsna. Susikabinę rankomis, dainavome, siūbavome, juokavome. Prisiminėme praėjusius stovyklas, iškylas ir laužus, svajojome apie ateityje laukiančius susibūrimus.

Baigiantis laužiui, visi sustojome sugiedoti skautiškas tradicines — „Lietuva brangi“ ir „Ateina naktis“. Padėkojome šeiminkams už malonų priėmimą skautų ir jų tėvelių, o taip pat už „užsakymą“ gero oro mūsų iškylai.

Vyresniesiems apleidžiant laužavietę, skautės būriavosi „karui“. Laužo metu buvo neleidžiama mėtųis lapais, tai dabar, prieš išsiskirstant namo, sesės, atsilygindamos už pralaimėtą estafetę, apmėtė brolius lapais...

Smagi, graži, skautiška diena baigėsi skautiška dvasia. Irena Sventickaitė

Saskrydžio planavimu ir vedimu rūpinasi Atlanto rajono vyr. skautės ir sk. vyčiai.

★ 22 asmenys lanko žieminius jūrininkystės kursus. Lituanicos tunto „Prezidento Smetonos“ j. budžių įgulos suorganizuoti teoretiniai jūrininkystės kursai vyksta kartą per savaitę ant radienais Jaunimo Centre. Lektoriai — j. v. s. B. Juodelis ir dr. J. Anyas. Kursus lanko 22 asmenys. Kursų seniūnas K. Micevičius rūpinasi kursams reikiamos lektūros multiplikavimu ir kitais reikalais.

★ Lituanicos tunto skiltininkų kursų vadovybę sudaro: ps. A. Kašinskas, s. v. v. sl. A. Paužuolis, v. v. R. Vidžiūnas, s. v. v. sl. A. Puras, s. v. v. sl. D. Ramanauskas, s. v. v. sl. E. Andriūšis. Kursų vedėjas — s. Gintaras Plačas.

★ Parėmė spaudai rengiamą Lituanicos istoriją. Lituanicos skautų tunto 25 m. sukaktuviuiam leidiniui išleisti aukėjo šie buvę tuntininkai: L. Grinius, B.

Gurėnas, Z. Jaunius, V. Kučas, V. Lesniauskas, P. Nedas, J. Paronis, V. Petrauskas, S. Rudys. Jų trijų šimtų šešiasdešimt penkių dolerių auka v. s. L. Griniaus buvo įteikta tunto sukaktuvinėje sueigoje tuometiniam tuntininkui s. S. Miknaitiui.

Naujasis tuntininkas yra ps. Leopoldas Kupcikevičius, šią vasarą vadovavęs „Lituanica 25“ stovyklai.

★ Vydūno Jaunimo Fondas ieško norinčių studijuoti lituanistiką ir skiria jiems stipendijas. Gavome iš Liet. Akad. Skautų Sąjungos Vydūno Jaunimo Fondo valdybos pirmininko s. Vyt. Mikūno ką tik išleistus šiemetinius kalėdinius atvirukus ir laišką, kuriame rašoma, jog „be savo tiesioginio darbo — paskolų teikimo lietuviams studentams lituanistikos ir organizacijų šalpos, skiriame atžymėjimo adresus ir pinigines premijas jaunesniems lietuvių veikėjams. Pernai tai atiteko knygų Day of Shame autoriui

Alg. Rukšėnui, šiemet muz. Alv. Vasačiui už išskirtinę ir sekmingą muzikalinę veiklą. Kiekvienas iš mūsų sutiks, kad reikia stipulų, kurie prilaikytų mūsų namo sienas. Ši talentų ieškojimo darba tikime tęsti toliau, jeigu mūsų Gerb. Rėmėjai jam pritarės“.

Toliau primenama, kad Fondas ieško norinčių studijuoti lituanistiką. Jiems yra teikiamos ypatingos lengvatos paskoloms gauti.

Gavo a. a. muz. J. Butėno var-do stipendiją vokalistui lietuviui studentui. Jos mecenatė solistė L. Stepatienė.

Turi atspausdinę dail. V. K. Jonyno ir kun. P. Brazausko spalvotų atvirukų. Jie galima naudoti įvairiomis progomis.

Šiuo laišku s. V. Mikūnas linki visiems geros valios lietuviams malonių Kalėdų švenčių ir sėkmingų Naujųjų Metų.

★ Garsieji laužavėdžiai užkūrė šeimyninį laužą. Rugšėjo 21 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero, buvo surengti du lietuviško jaunimo veikėjai Julytė Sakalauskaitė ir Vladas Žukauskas.

Abu jaunieji yra baigę aukštusius mokslus ir stipriai, nuo mažens, įleidę šaknis į lietuvišką veiklą.

Jų pilna skautuose, liet. studentų sąjungoje, abu ilgamečiai „Grandis“ šokėjai, abu liet. operos dainininkai ir šokėjai, laužavėdžiai ir visur tik reikalingos jaunos lietuviškos jėgos.

Gaila, kad jaunieji Žukauskai, Vlados tarnybos reikalais, jau gruodžio mėn. turi išvykti, keletui metų po pasaulį.

Tikime, kad jie nuo lietuviško jaunimo nenutrinks, o grįžę su dar didesne patirtimi vėl įsijungs į lietuviško jaunimo veiklą. L. Ab.

VLADAS ŽUKAUSKAS IR JULYTĖ SAKALAUSKAITĖ, rugšėjo 21 d. sukūrė lietuvišką šeimą Cicero, III.

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg building up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too.

That's good to know.

Now U.S. Bonds pay 8 1/2% interest when held to maturity of 5 years. 13 months 1 1/2% the first year. Bonds are redeemable at face value, or at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

ANTANAS KUČYS

Ak tas nesantaikos obuolys! Bendruomenės paskirtis yra Jis išsiplūpa daug jėgų iš publicistų ir redaktorių. Jis draugus padaro priešais. Jis suskaldė iki šiol vieningą Lietuvos laisvės reikalų atstovavimą Amerikos vyriausybėje. Jis padėjo išplatinti laisvųjų lietuvių tarpe rezignacijos ir kompromisų dvasią Lietuvos okupantų laikysenos atžvilgiu. Ir kokia ironija: juk Lietuvių

tos nuo duotų pažadų ir leista joms pačioms tvarkyti savo vidaus ir užsienio reikalus. Iš dokumento aiškiai matyti, kad dabartinė Rumunijos valdžia ir partijos vadovybė yra pasiryžusi neleisti rusams kištis į Rumunijos vidaus reikalus.

Partijos suvažiavime paskelbė, kad rumunai yra gana gerai informuoti apie sovietų valdžios silpnąsias puses. Rumunai žinojo ir žino, kad sovietų valdžia neturi krašto gyventojų tarpe pritarimo. Dabartinė sovietų valdžia remiasi durtuvo ir revolverio jėga. Valdžia kontroliuoja kariuomenę ir policiją, ji gali užgniauti bet kokį sukilimą, bet valdžia negali priversti krašto gyventojų pritariti keisčiausiems išnaudojimo planams. Rumunijos prezidentas Ceausescu, žinodamas sovietų valdžios silpnąsias puses, 1968 metais griežčiausiai atsisakė įsiveržti į Čekoslovakiją tuo metu, kai savo karo jėgas ten siuntė Lenkijos, Rytų Vokietijos ir Vengrijos komunistai. Didžiausias karo jėgas Čekoslovakijon pasiuntė Sovietų Sąjunga. Sovietų maršalas Jakubovskis vadovavo Varšuvos Pakto valstybių karo jėgoms, okupavusioms Čekoslovakiją ir suėmusioms komunisto Aleksandro Dubčeką vyriausybę.

Ceausescu ne tik pasipriešino Brežnevo planui okupuoti Čekoslovakiją, bet jis gynė patį Dubčeką ir jo vyriausybės narius. Sekančiais metais sovietų valdžia ruošė manevrus Balkanuose. Ji reikalavo, kad Rumunija leistų sovietų karo jėgoms įžengti į Rumuniją. Ceausescu atsisakė rusus įsileisti, o kai sovietų spaudoje pasirodė grasinimai, tai jis įsakė Rumunijos pasienio sargams užimti apsaugos pozicijas ir sustabdyti bet kurios Varšuvos pakto valstybės jėgas, bandančias įsiveržti į Rumuniją.

Sekančiais metais sovietų karo vadovybė panorė praversti manevrus Bulgarijoje ir pareikalavo leisti Vakarų Europoje esantiems sovietų kariams per Rumuniją vykti į Bulgariją, bet Ceausescu vadovaujama vyriausybė ir tada atsisakė leisti svetimos valstybės karo jėgoms įžengti į Rumuniją.

Sovietų valdžia naudojo visas jėgas Rumunijos komunistams gąsdinti ir jų pasipriešinimui silpninti, bet iki šio meto jiems nepavyko. Ceausescu netiki, kad sovietų karo jėga yra tokia galinga, kaip maršalai gasdina. Jie moka mažesnes tautas nugalėti, bet jie nepajėgia kovoti, jeigu jiems rimtai pasipriešina. Ceausescu drįsdavo sovietų maršalams priminti Suomiją, kurios kariai labai vykusiai pajėgė sustabdyti raudonąją armiją. Sovietų valdžia naudojo ekonomines ir kitokias priemones Rumunijos pasipriešinimui palaužti, bet iki šio meto rusams nepavyko. Rumunijos komunistai nebeori klausyti didelės klaidos darančių ir pavergtus kraštus išnaudojančių rusų.

Skilimas vis plečiasi, ir nėra ženklų, kad jis sustotų.

Kieno kaltė? Kur kaltininkas?

Kai kas tvirtina, kad tai atskirų veikėjų ambicija. Kad tai kai kurių žmonių nesuvaldomas noras būti pirmuoju, vadovauti, nenusileisti kitiems.

Ne, tai nėra nuoširdaus svarstymo išdava. Tai per pigus problemos sprendimas. Tai jau greičiau demagogija, nes žinome, kaip yra sunku grįžti nugarą nuo darbo rašyti laiškus, perrašinėti protokolus, važiuoti į posėdžius ir susirinkimus, prasidėti valandomis prie telefono. Žinome, kiek nuo to nukentėdami namai, šeimos reikalai ir poilsio skirti savaitgaliai, kai kiti tuo tarpu be rūpesčių naudoja gyvenimo teikiamais patogumais, išsisi, svečiuojasi ir pramogauja. Ne, tik jau ne šituo kaltinam mūsų visuomenininkus bei kultūrininkus, nežūrint kokią kryptį jie atstovauja, kokius įsitikinimus jie turėtų. Yra kažkas kita, bet ne garbės troškimas ir ambicija, dėl ko jie aukoja taip brangų laiką, lėšas ir net sveikatą.

Kai kas kaltė meta partijoms. Partijų bauba ypač naudojasi šiame krašte veržliausi partiečiai — frontininkai. Esą senųjų partijų likučiai nori žūbūti išsilaikyti "valdžioje", nori diktuoti kitiems ir atstovauti nesamas mases. Panašiai samprotuoja ir akiratininkai.

Kažin ar tokios ambicijos, išskyrus gal frontininkus, kur nors pasireiškia tarp politinių sąjūdžių. Gal tai buvo prieš dvidešimt penkeris metus, kai dar buvo viltyti ir greitą grįžimą nepriklausomai Lietuvon, kai dar rodėsi, kad greit reikės iš pelenų ir griuvėsių statyti naują, pačių gyventojų valdomą Lietuvą.

Be to dabar. Jau dingio aistros, dingio ilgiausios diskusijos ir polemikos dėl toli praeitį nuėjusio valstybinio Lietuvos gyvenimo klaidų, politinių struktūrų ir pasaulėžiūrinių dominavimų. Praeitį jau visiems baigia gautis šviesiomis spalvomis, nes tas nepriklausomybės laikotarpis buvo išdėstytas šviesiai akimirka iš baubiančių šimtmečių tamsos išvadavusiu mūsų tautai. Tačiau nereikia manyti, kad iš Lietuvos atvežti politiniai sąjūdžiai, atstovaujantieji tam tikras ideologijas, pasaulėžiūras bei valstybės valdymo pažiūras jau yra mirę. Ne, jie tebėra gyvi. Gyvi ir organizaciniame reikime ir turima įtaka didelėje lietuvių išeivijos dalyje. Šito negalima pa-

neigti, nes faktai patys kalba.

Ne, mūsų politiniai sąjūdžiai bei organizacijos, išskyrus, kaip patirtis rodo, frontininkus, neturi ambicijų užviešpatauti JAV Lietuvių Bendruomenę. Yra arčiau tiesos, kad jie siekia, jog visuomeninis mūsų išeivijos gyvenimas eitų sustarimo, pakantos keliu, gerbiant visų teisę organizuotai veikti, skleisti savo idėjas, nesistengiant bepartiškuoju skraiste panaudoti Bendruomenės idėją savos partijos interesams, sutapatinus juos net su visos mūsų tautinės bendruomenės interesais.

Pirmieji nesantaikos dūmai pasirodė, kai Lietuvių Bendruomenė pradėjo kištis į Amerikos Lietuvių Tarybos darbo srity. Vietoj ankščiau vieningo Amerikos lietuvių atstovavimo Lietuvos laisvės byloje, prasidėjo dvilypė ar net daugialypė veikla, lenkyniaujanti gauti atskirus pasimatymus su senatoriais ar kongresmanais. Tai, be abejojimo, susilpnino lietuvių poziciją, parodė mūsų susiskaldymą. Esant tokiai padėčiai, jau kelintas JAV prezidentas nepriima lietuvių delegacijos, kaip tai ankščiau būdavo, kai Amerikos lietuvių buvo atstovaujami vieno organo — Amerikos Lietuvių Tarybos.

Per anksti buvo užsimota nurašyti dešimtis tūkstančių gerų, veiklių ir lietuvių mylinčių senosios emigracijos lietuvių. Per anksti buvo paskelbta, kad jie jau susenę ir jų organizacijos bei partijos išmirę. Per anksti buvo pasiūlyta perimti Amerikos lietuvių atstovavimą į savo rankas. Per anksti didieji Bendruomenės veikėjai nuvertino ir naujųjų išeivių politines bei ideologines organizacijas. Per anksti buvo pradėta žiūrėti į lietuvių visuomenę kaip į beideologinę masę, besirūpinančią vien tik lietuvišku žodžiu, daina ir šokia.

Pastangos sužlugdyti Amerikos Lietuvių Tarybą ir tuo pačiu neduoti išeivių politinėms bei ideologinėms organizacijoms jokio balso šio krašto lietuvių atstovaujančiame organe nepavyko, bet sukėlė vis didėjančią dulkių debesį. Ir reikėjo dar tik svarbesnio motyvo, paviešiančio lietuvių bei Lietuvos jautriausią sielą, kad skaudulys pagaliau pratrūktų ir atsirastų dvi Bendruomenės. Tas skaudulys pradėjo tvinkti prieš keletą metų.

Kai iš vienos pusės JAV Lietuvių Bendruomenė, ignoruodama Amerikos Lietuvių Tarybą, su ja nesitardama, nesilaikydama ankstesnių susita-

rimų ir tuo sukėdusi nesantailą tarp Amerikos lietuvių, ėmėsi atstovauti JAV valdžios įstai-gose Amerikos lietuvių Lietu-vos ir mūsų tautos laisvės reikaluose, tai iš kitos pusės atskirai Bendruomenės veikėjai ar šiaip Bendruomenės prote-guojami kai kurie žymesni Amerikos lietuvių pradėjo eiti visai kita kryptimi. Jie tiesioginiai ar netiesioginiai pradė-jo skleisti idėją, kad Lietuvos laisvinimo darbas esąs iš vi-so nereikalingas ir išeiviams tereikia rūpintis tik kultūra, kurios syvais palaikoma lietu-vybė. Vis daugiau Bendruo-menės ar jos vienu bei kitu būdu globojamų žmonių įsivė-lė į taip vadinamą bendravimą su "dabartine" ar "priklausoma" Lietuva ir tuo pačiu be-veik visais atvejais dingio iš lais-vės Lietuvių siekiančios iš-eivijos dalies. Šio fakto argu-mentuoti, tur būt, nereikia, nes pavyzdžių aplinkui jau daug.

Šio straipsnio uždavinys nėra gilintis į bendravimą, vedančio prie lūpų nūčiupimo ir rezistencijos kapituliacijos, problemą. Čia trumpai priminsiu tik šios problemos padarinius, kurie, mano nuomone, buvo svarbiausiu motyvu, privedusiu lietuvių Bendruomenę prie anarchijos ir skilimo

(Bus daugiau).

Armenija reikalauja sau nepriklausomybės

Vokiečių spauda skelbia Vakarų pasiekusį sovietų mokslininko fiziko ir sovietų sistemos kritiko Andrejaus Sacharovo pranešimą, iš kurio esą ryškiai aiškėja, jog iš daug tautų jėga sulipdyta Sovietų Sąjunga turi rimtų sunkumų su savo tautinėmis mažumomis: Krymo totoriais, baltais (pabaltiečiais — lietuviams, latviams ir estais), žydais ir vokiečiais. Pagaliau sujudė ir armėnai, kurie atvirai rodo savo nepakantą sovietinei sistemai ir reikalauja pilno tautinės nepriklausomybės.

Apie 3,559,000 armėnų, kurie po II Pasaulinio karo 1918 m. gegužės 28 d. buvo paskelbę savo nepriklausomą valstybę su sostine Erivanu, 1920 m. lapkričio 20 d. buvo bolševikų raudonosios armijos nugalėta ir pavergta bei į Sovietiją įjungta.

Armėnijos laisvės troškimas ir siekimas paaiškėjęs iš neseniai įvykusio teismo, kuriame buvo nuteisti Armėnijos tautinės vienybės partijos vadai, siekę Armėnijos atsipalaidavimo iš SSSR ir susijungimo su armėnų teritorijomis Azerbeidžano ir Gruzijos (Gruzijos) SSR ir Turkijoje.

vyzdžiui tos pat markės ir taip pat atrodančios vyriškos pančiakos jau kaštuoja 12,00 Mrk. vietoje normalios kainos 4,00 Mrk. Arba vyriška eilutė, žinoma gerai pasiūta ir gražiai atrodanti jau kaštuoja dvigubai daugiau: 300,00 — 400,00 Mrk. Aišku, kad eliniam darbininkui tokios krautuves ką nors pirkti yra neįmanoma. Tų krautuvių klientai yra rusiškų igulų karininkai, komunistų partijos veikėjai ir inteligentinės klasės visokie darbuotojai. Štai tau ir lygybė

EKONOMIJA IR UŽDARBS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Prieistoriniais laikais vos tik iš urvų išlindusi žmonija besidauginanti skaičiumi beklanti patirtimi ir protu, vis daugiau, tvarkingiau įkinkydavo gamtą bei jos jėgas savo naudai, panaudodavo jas gyvenimo didėjantiems reikalavimams tenkinti. Žodžiu, nejučiomis, nerašytomis taisyklėmis vystėsi žmonijos ūkis lygiagrečiai jos ekonomijai.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
NAUJIENAS
Jos visad rašo
TEISYBĘ

Išpūdžiai ir pastabos iš anapus geležinės uždangos

14

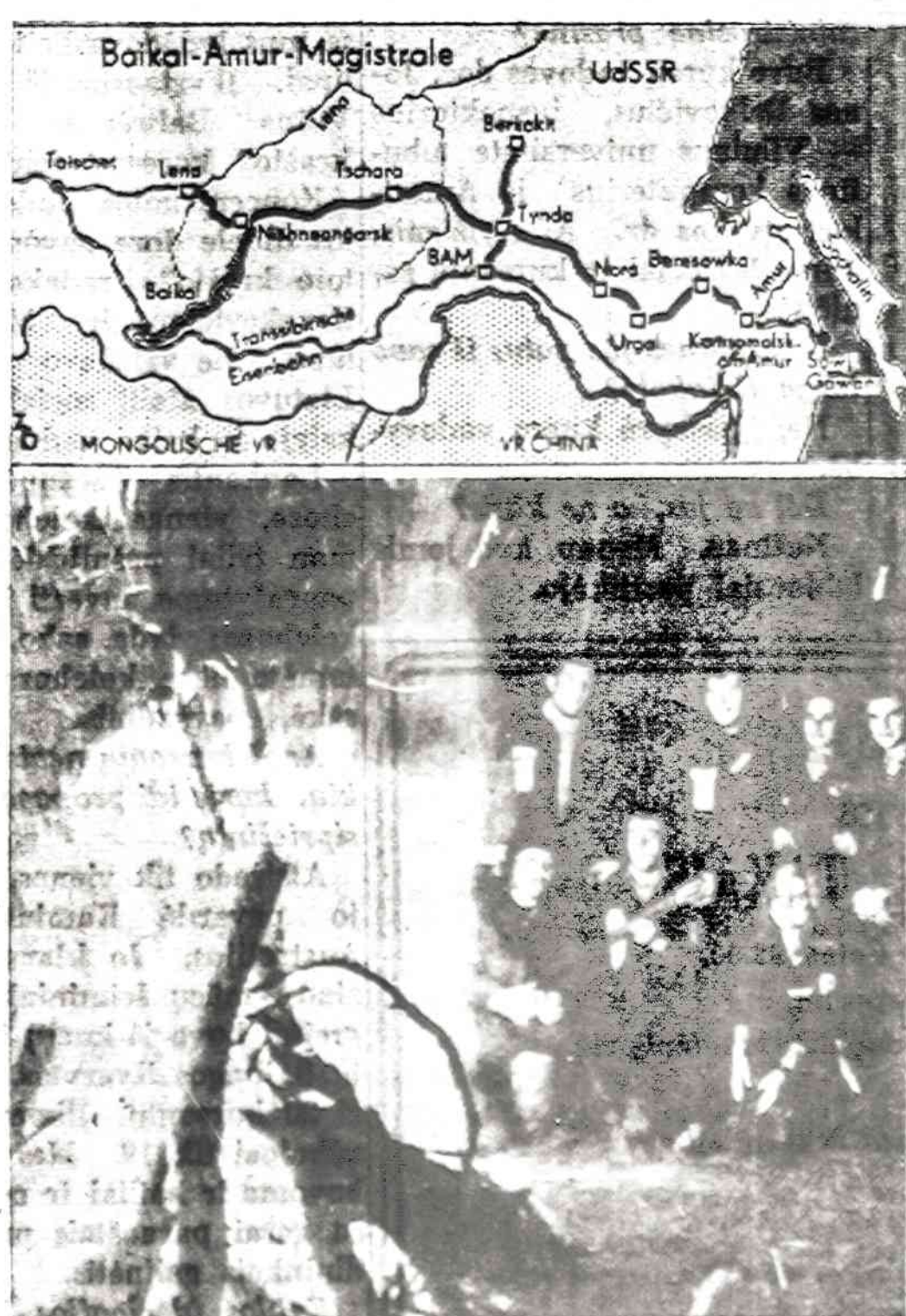
Automobiliai, kuriuos užsisiųsiu tegalima gauti palaukus 6 — 8 metus:
Polski Fiat 21.000 Mrk.
Čekoslovakiški 16.000 Mrk.
Rusiški 8 — 12.000 Mrk.
Vokiški 8 — 10.000 Mrk.
Rytų Vokioj gamintas Volkswagenas kainuoja 6.400 Mrk.
Vagonas bei kabina (Pav. 12) 14.000 Mrk.

Turiu pastebėti, jog Volkswagenas ir kairieji kiti automobiliai sienas turi pagamintas iš presuoto popieriaus — kartono. Kai tokia mašina važiuoja, tai girdisi savotiškas balsas, tartum ristių tuščia statinė. Visos mašinos keturių cilindrų ir išmeta daugiau dūmų negu amerikoniškos ar Vakarų Europos.

Iš "Das Volk" dienraščio skelbimo: "Kaufhaus Magnet", Gotha, Tübingen. Kaip antai:

maudymosi sandaliai 10 Mrk.
moteriškos ir vaikų medžio padais sljurs (Holzpantolethen) 8,40 — 13,60 Mrk.
Vasarinės medžiagos 90 — 100 cent pl. 16,50 — 23,00 "
darbo drabužiams medžiaga 120 — 140 cent pločio 8,25 — 12,55 "

eilutės medž. (Anzugstoffe) 60,30 — 81,80 "
antklodė (Campingdecken) 60,50 — 76,60 "
antklodė (Steppdecken) 58,50 — 70,00 "
Vyriški marškiniai:
višutiniai (Dederon) — 40,00 Mrk.
vyriški marškiniai spalvoti — 28,00 "
Iš krautuves "Konsument — Warehaus Gotha:
moteriškos kojinės Dederon 4,00 — 4,50
mot. kojinės Silastik 7,00 — 8,00 Mrk.
— mot. kojinės - kelnaitės 11,00 — 14,00 "
vyriškos trumpos kojinės 3,60 — 8,60 "
vyriškos ilgos koj Silastik 4,70 — 10,45
išveiginai prancūziški vyriški pusbačiai 120, — Mrk.
išveig. vietiniai vyr. pusb. 60,00 — 80,00 "
Eisenhoerio tipo švarkas (jakas) 310,00
moteriška vasarinė suknelė 180,00 "
paprasta bluskutė 50,00 — 65,00 "
polster bluskutė 92,00 "
moteriški marškinėliai 55,00 — 65,00 "
neilono arba polisterio madžiagos met-ras moteriškai suknelei — 80,00 — 95,00 "
Rytų Vokietijoje yra net trijų rūšių krautuves: taip vadinama "interschap", kur prekės sukrautos užsienietiškos ir paroduojamos tik už US dolerių, bei kitą užsienio tvirtą valiutą, ir dviejų kategorijų vietos prekių krautuves. Vienoje vietos prekių krautuveje, prekės yra prastesnės ir pigesnės, kitoje gi — tos pačios prekės, gal būt pagaminos geriau ir iš geresnės medžiagos, yra nepaprastai brangios. Pa-

Pav. 11. Baikal-Amuro geležinkelio magistralė ir geležinkelio darbus atliekantis jaunimas vakarais prie laužo.

